

Ökad nationell testning och smittspårning för covid-19, 2021

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

ÖKAD NATIONELL TESTNING FÖR COVID-19, 2021	1
1. ÖKAD TESTNING FÖR COVID-19 I SVERIGE	3
2. INRIKTNING OCH ÅTAGANDEN	4
GEMENSAM INRIKTNING	4
ANSVARSFÖRDELNING	5
RAPPORTERING	6
3. DEN EKONOMISKA OMFATTNINGEN AV ÖVERENSKOMMELSEN	7
<i>Finansiella medel för PCR-tester och serologiska tester</i>	7
<i>Finansiella medel för smittspårning och utbrottshantering</i>	8
4. STATLIGA INSATSER FÖR ATT UNDERLÄTTA TESTNINGEN I REGIONERNA	8
5. GODKÄNNANDE AV ÖVERENSKOMMELSEN	9

1. Ökad testning och smittspårning för covid-19 i Sverige

Folkhälsomyndigheten (FOHM) beskriver det pandemiska förloppet utifrån tre faser, en tidig fas med ett fåtal fall, en pandemisk fas med ett stort antal fall samt en sen pandemisk fas där antalet fall successivt minskar. Olika regioner kan vid samma tidpunkt befinna sig i olika faser och en region som nått sen pandemisk fas kan återigen hamna i en pandemisk fas.

Åtgärderna under de olika faserna ser olika ut och har olika syfte. De åtgärder som sätts in i tidig fas respektive sen pandemisk fas syftar till att stoppa smittspridningen. I dessa faser är målet att hitta alla smittade varför en omfattande testning, smittspårning och förhållningsregler för konstaterat smittade är central. I den pandemiska fasen med en mycket utbredd samhällspridning syftar åtgärderna till att begränsa smittans effekter och strategin för testningen anpassas utifrån förutsättningarna.

När det gäller covid-19 ser smittspridningen olika ut i olika delar av landet varför det krävs flexibilitet och regional anpassning av hur testnings och smittspårningsarbetet bedrivs och bör bedrivas fortsättningsvis. Under hösten 2020 ses åter en tilltagande smittspridning och omfattningen av testningen för aktiv covid-19 har ökat markant.

Det finns fortsatt relativt begränsat med kunskap om immunitet mot det nya coronaviruset, SARS CoV-2, som orsakar sjukdomen covid-19. Men Folkhälsomyndigheten gör bedömningen att personer som haft covid-19-infektion som bekräftats med nukleinsyrapåvisning (PCR) och tillfrisknat bedöms ha låg risk att återinsjukna med allvarliga symtom i åtminstone sex månader framåt.

2. Inriktning och åtaganden

Gemensam inriktning

Sverige behöver även fortsatt kunna upprätthålla den nu kraftigt utökade testningen och smittspårningen avseende covid-19 som en del i arbetet med att hantera smittspridningen i landet.

Regioner ska fortsatt kunna erbjuda avgiftsfri PCR-testning till personer som enligt någon form av medicinsk bedömning har symptom på covid-19. En sådan bedömning behöver inte innebära ett läkarbesök utan kan till exempel utgöras av en digital kontakt eller annan lösning för att underlätta och påskynda hanteringen i hälso- och sjukvården så att onödiga flaskhalsar inte skapas.

När det gäller personal eller enskilda som mottar insatser i äldreomsorg i form av hemtjänst eller särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagens 5 kap. 5 § eller 7 § och bostäder med särskild service för vuxna enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska PCR-testningen erbjudas enligt FOHM:s rekommendationer oavsett fas i pandemin.

Den som får ett positivt svar på PCR-test ska få individuellt utformade förhållningsregler, information om egenvård och om när hen ska söka förnyad kontakt med sjukvården samt lämna de uppgifter som behövs för att smittspårning ska kunna bedrivas. Tillgång till PCR-test och svar så snart som möjligt efter symptomdebut är av yttersta vikt för att denna information ska vara användbar och för att smittkedjor ska kunna brytas.

Testningen för aktiv infektion ska utformas på ett ändamålsenligt sätt utifrån smittspridningen och fas under pandemin.

Den serologiska testningen ska i huvudsak hjälpa till att kartlägga smittspridningen i landet. Serologisk testning kan också nyttjas i särskilt känsliga verksamheter för testning av personal. Sådan testning ska därför vara avgiftsfri för hälso- och sjukvårdspersonal, personal inom omsorg samt brukare i särskilt boende och hemtjänst för att kunna hjälpa till vid akuta planeringsbehov och för att minimera smittspridning. Serologisk testning erbjuds övrig befolkning mot erläggande av en egenavgift. Serologisk testning erbjuds övrig befolkning mot erläggande av en egenavgift. SKR avser underrätta regionerna om att det finns möjlighet att sätta en egenavgift upp till 400 kronor.

Ansvarsfördelning

Statens och regionernas åtaganden som framgår av nedan avser perioden 1 januari till och med 31 december 2021. Överenskommelsen förutsätter också att riksdagen avsätter tillräckliga medel för ändamålet under 2021.

Staten åtar sig att

- Ta kostnaderna för alla PCR-test som regionerna utför, eller som utförs på regionernas uppdrag och rapporteras till regionerna, på personer som har symptom på covid-19 oavsett fas i pandemin. Detta åtagande innebär att provtagning kan genomföras brett mot ekonomisk ersättning på regionernas uppdrag och att regionerna kan använda resurser utanför den regionala hälso- och sjukvården, t.ex. företagshälsovård eller andra privata aktörer för att utföra provtagning. Regionen kan också använda resurser som FOHM säkerställt på nationell nivå. Åtagandet gäller för all PCR-provtagning som utförs från och med 1 januari 2021.
- Ta kostnaderna för PCR-testning när det gäller personal och enskilda inom hemtjänst och särskilda boendeformer för vuxna personer enligt SoL och LSS som ska erbjudas PCR-testning enligt FOHM:s rekommendationer oavsett fas i pandemin.
- Parterna är överens om att upprätthålla samma höga nivå i smittspårningen och utbrottshanteringen.
- Ersätta regionerna för serologisk testning.
- Via FOHM säkerställa tillgången till en nationell analyskapacitet som regionerna kan nyttja som underleverantörer både avseende PCR- och serologisk testning.

Regionerna åtar sig att

- Löpande föra dialog med FOHM om vilken pandemisk fas regionen befinner sig i.
- I de fall regionen befinner sig i pandemisk fas utföra bred testning och smittspårning i enlighet med FOHM:s rekommendationer för denna fas.
- När det gäller personal och enskilda inom hemtjänst och särskilda boendeformer för vuxna personer enligt SoL och LSS erbjuda PCR-testningen enligt FOHM:s rekommendationer för dessa grupper oavsett fas i pandemin.
- I de fall regionen befinner sig i tidig eller sen pandemisk fas genomföra bred ändamålsenlig PCR-testningen till en sådan grad att

personer som enligt någon form av medicinsk bedömning ska testas för covid-19 kan erbjudas avgiftsfri testning. Avsikten är att testning ska ske så snart som möjligt utifrån en medicinska bedömning och att svar ges som fort som möjligt i syfte att bryta smittkedjor.

- Under tidig och sen pandemisk fas utöka smittspårningen i de fall personer testats positivt för covid-19 genom PCR-test. Smittspårningen ska genomföras så skyndsamt som möjligt vid positivt resultat i enlighet med smittskyddslagen.

- Genomföra serologisk testning för att bidra till att kartlägga smittspridning, stärka smittskyddet inom vård och omsorg samt erbjuda befolkningen testning utifrån den kapacitet som kan tillgängliggöras.

- Vid kapacitetsbrist i testningskedjan prioritera testning i form av PCR-testningen och smittspårning framför antikroppsprovtagning. Ge FOHM tillgång till data i syfte att genomföra kartläggning och analys av smittspridning.

Rapportering

Regionerna ska veckovis rapportera till FOHM hur många PCR-tester som genomförts, hur många serologiska tester som genomförts, utfallet av samtliga tester samt vilken sammantagen kapacitet som regionerna har för respektive testtyp. Regionerna ska även avrapportera vissa uppgifter kopplade till hanteringen av prover, bl.a. den tid det tar för laboratorierna att hantera ett test. Regionerna ska också i nära dialog med FOHM säkerställa att arbetet kan följas över tid.

Vårdgivare som utför testning på regionens uppdrag ska rapportera enligt ovan till regionen för att möjliggöra regionens rapportskyldighet till FOHM. Vårdgivare som inte rapporterar enligt ovan kan inte ta del av de medel som avsatts.

SKR ska en gång per kvartal avrapportera regionernas arbete med överenskommelsen, särskilt avseende testkapacitet och smittspårning, till Regeringskansliet.

I de fall nya adekvata diagnostiska metoder tillgängliggörs, faktiska kostnader för PCR- eller serologitester förändras påtagligt i förhållande till schablonbeloppen eller om ny information om kostnaderna tillkommer eller det epidemiologiska läget i landet förändras så att storskalig testning inte längre bedöms nödvändig ska det finnas utrymme att omförhandla detaljerna i denna överenskommelse. Det ska även i övrigt vara möjligt för respektive

part att lyfta en önskan om omförhandling. Respektive part kan lyfta en önskan om omförhandling i samband med de kvartalsvisa avrapporteringarna 31 mars, 30 juni och den 30 september.

I de fall nya adekvata diagnostiska metoder tillgängliggörs innan denna överenskommelse träder ikraft ska det finnas möjlighet att förhandla en tilläggsöverenskommelse. Respektive part kan lyfta en sådan önskan i samband med att Folkhälsomyndigheten eventuellt antar nya rekommendationer för nya adekvata diagnostiska metoder.

Överenskommelsen förutsätter att riksdagen avsätter tillräckliga medel för ändamålet under 2021. Parterna har rätt att begära omförhandling av överenskommelsen om beslut att avsätta tillräckliga medel för överenskommelsen ej fattas. Om en önskan om en omförhandling lyfts ska staten och SKR gemensamt ansvara för att det tas fram kostnadsberäkningsunderlag.

3. Den ekonomiska omfattningen av överenskommelsen

Finansiella medel för PCR-tester och serologiska tester
Regeringen avsätter ytterligare medel för att finansiera utökad PCR-testning och serologisk testning för att möjliggöra ett utnyttjande av befintlig kapacitet samt för att möjliggöra testning utifrån behoven i landet. Statens åtagande omfattar hela testkedjan inklusive bl.a. beställarfunktion, logistik och laboratorieanalys.

Staten kommer ersätta regionerna med ett schablonbelopp per PCR-test respektive serologiskt test. Schablonbeloppet för PCR-test uppgår till 1400 kronor per test.

För serologitest uppgår schablonbeloppet till 550 kronor. Om en region tar ut en egenavgift som överstiger 400 kronor per serologiskt test kommer schablonbeloppet minskas med motsvarande övestigande belopp.

Ersättningen utbetalas månadsvis i efterskott från och med februari 2021, med slutreglering den 31 januari 2022.

I det fall en region använder hela eller delar av de nationella testresurser som tillhandahålls av Folkhälsomyndigheten görs en avräkning av kostnaden för denna nationella resurs från respektive schablon belopp innan utbetalning.

I de fall verksamhet inom ramen för denna överenskommelse bedrivs i den kommunala hälso- och sjukvården ska kommunerna via regionerna få ta del av finansiering för denna verksamhet.

Finansiella medel för smittspårning och utbrottshantering

Parterna är överens om att upprätthålla samma höga nivå i smittspårningen och utbrottshantering även under 2021. Regeringen avsätter 250 miljoner kronor för smittspårning och utbrottshantering och för vissa regiongemensamma insatser för första kvartalet 2021. Parterna är överens om att avsikten är att, vid behov av bred testning och smittspårning, förlänga denna satsning med motsvarande belopp per kvartal för resterande del av 2021 under förutsättning att riksdagen avsätter medel för ändamålet.

Medlen för smittspråning och testning tilldelas regionerna utifrån den befolkningsmängd som Statistiska Centralbyrån senast fastställt. Medel avsatta för smittspårning och serologisk testning som inte förbrukats under första kvartalet får, i avvaktan på att nya medel beslutas av riksdagen, tillfälligt användas för PCR-testning.

Av dessa medel ska 30 miljoner kronor avsättas för gemensamma insatser mellan regionerna i fråga om digitala lösningar för att hantera bokningar av tester m.m. Dessa medel rekvideras av Sveriges Kommuner och Regioner för fördelning till av regionerna gemensamt beslutade insatser.

4. Statliga insatser för att underlätta testningen i regionerna

För att öka förutsättningarna för regionerna i detta arbete har regeringen beslutat om ett uppdrag till FOHM (S2020/05026/FS). I uppdraget till FOHM ingår bl.a. att i nära samråd regionerna skyndsamt säkerställa adekvata flödeskedjor för PCR-testning och storskalig serologisk testning för covid-19 i hela landet. Myndigheten ska i enlighet med beslutat uppdrag ansvara för information till allmänheten om testning för covid-19. Uppdraget till myndigheten förlängs till den 31 december 2021.

Regeringen har också beslutat ett uppdrag till länsstyrelserna (S2020/05027/FS) i vilket det ingår att i samråd med FOHM och på regionernas initiativ bistå regionerna vid utbyggnaden av kapaciteten

för och vid utförandet av serologisk testning och PCR-testning för covid-19 inom sina respektive geografiska områden. Uppdraget till Länsstyrelserna förlängs till 31 december 2021.

5. Godkännande av överenskommelsen

För staten genom
Socialdepartementet

För Sveriges Kommuner och
Regioner

Stockholm den 19 november 2020

Stockholm den 19 november
2020

Maja Fjaestad
Statssekreterare

Staffan Isling
Verkställande direktör